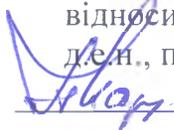

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри економіки
та міжнародних економічних
відносин,

д.е.н., професор

 Петро МАКАРЕНКО
«30» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка підприємства
(обов'язкова навчальна дисципліна)

освітньо-професійна програма Економіка підприємства
спеціальність 051 Економіка
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
освітній ступінь бакалавр

Навчально-науковий інститут економіки,
управління, права та інформаційних технологій

Робоча програма «Економіка підприємства» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Економіка підприємства спеціальності 051 Економіка

Мова викладання: державна

Розробник: Демиденко Леся, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент

«29» 08 2021 року

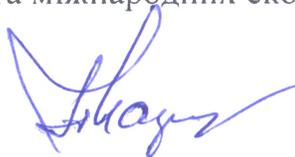
Розробник

(Леся ДЕМИДЕНКО)

Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин протокол від 30 серпня 2021 року № 1.

Затверджено завідувачем кафедри
«30» серпня 2021 року

(Петро МАКАРЕНКО)

Погоджено гарантом освітньої програми Економіка підприємства
«30» серпня 2021 року

(Ольга ДИВНИЧ)

Схвалено головою науково-методичної ради спеціальності «Економіка»

(Ольга ДИВНИЧ)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
	051ЕКОН_бд_2021[1](стн)
Загальна кількість годин	180
Кількість кредитів	6
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (курс)	1
Семестр	1, 2-ий
Лекції (годин)	28
Практичні (годин)	52
Самостійна робота (годин)	100
Вид семестрового контролю	залік/екзамен

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми Економіка підприємства: Державне регулювання економіки; Економіка праці і соціально-трудова відносини; Маркетинг.

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування розуміння сутності, концепцій, підходів і критеріїв до визначення організаційно-економічних та правових форми підприємств та основних особливостей їх функціонування, ознайомлення з господарськими процесами, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств; формування практичних навичок по формуванню та використанню ресурсного потенціалу підприємства; вивчення особливостей формування та використання майнових ресурсів (активів) підприємства; оволодіння методикою оцінки фінансово-економічного стану підприємства; засвоєння особливостей та принципів антикризового управління підприємством.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації

Фахові:

ФК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

ФК 8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.

ФК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

ФК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

ФК 13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

ФК 16. Уміння розробляти елементи продуктової, цінової, збутової, кредитної, інвестиційної та зовнішньоекономічної політики суб'єктів господарювання.

Програмні результати навчання:

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

Методи навчання:

Програмні результати навчання	Методи навчання
ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	<i>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:</i> <i>- за джерелом знань:</i> МН 1 – словесні методи: лекція; розповідь-пояснення; МН2 – наочні методи: демонстрування; спостереження; МН3 – практичні методи: практичні роботи; розрахункові роботи, конспектування; <i>- за ступенем керівництва:</i>
ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	МНСР2 - робота під керівництвом викладача: самостійна робота; розв'язування задач; виконання практичних завдань
ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	<i>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</i>
ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники	МСМ1 – методи формування пізнавальних інтересів: метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; МСМ2 – методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: вказування на недоліки, зауваження
ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.	<i>Інноваційні методи навчання:</i> МНІ 4 – комп'ютерні і мультимедійні методи – дистанційне навчання

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва

Предмет та об'єкт дослідження курсу «економіка підприємства». Поняття підприємства. Характеристика підприємства як юридичної особи. Напрями діяльності підприємства.

Сутність підприємництва як форми господарювання підприємств. Ознаки підприємництва. Принципи підприємництва. Суб'єкти підприємництва.

Види підприємств залежно від форм власності. Види підприємств залежно від способу утворення (заснування) та формування статутного фонду. Види підприємств залежно від кількості працюючих та обсягу валового доходу. Види підприємств залежно від правового статусу та форми господарювання. Види підприємств за територіальним підпорядкуванням. Види підприємств залежно від структури виробництва.

Класифікація господарських товариств та особливості їх функціонування.

Державне (комунальне) господарське об'єднання. Асоціація. Корпорація. Консорціум. Концерн. Інші форми об'єднань підприємств.

Тема 2. Ринок і продукція

Сутність та функції ринку. Ринок чистої конкуренції. Ринок монополістичної конкуренції. Олігополістичний ринок. Ринок чистої монополії. Умови, необхідні для здійснення обміну. Суб'єкти товарного ринку. Організаційно-економічні умови функціонування товарного ринку. Чинники, що визначають роль товарного ринку.

Інфраструктура товарних ринків. Функції інфраструктури товарного ринку. Елементи інфраструктури товарного ринку.

Загальна характеристика, систематизація та методи вимірювання продукції, що виробляє та реалізує підприємство. Поняття «номенклатура» та «асортимент» продукції, що виробляється, «товарна», «валова», «чиста», «реалізована продукція», «валовий оборот підприємства». Характеристика видів продукції. Товарна політика підприємства і механізм її здійснення.

Формування асортименту товарів та управління ним. Розробка товарної марки та здійснення її правової охорони.

Тема 3. Планування діяльності підприємства

Сутність планування та плану. Основні принципи планування. Основні види планів підприємства. Перспективне планування. Середньостроковий план. Поточне планування. Директивні плани. Індикативні плани. Сутність стратегії діяльності підприємства. Основні завдання формування стратегії підприємства. Послідовність розробки стратегічного плану підприємства. Розділи стратегічного плану підприємства.

Стратегія виживання. Стратегія стабілізації. Стратегія розвитку (росту). Стратегії концентрованого росту. Стратегії інтегрованого розвитку. Стратегії диверсифікації діяльності. Стратегії перегрупування сил з метою підвищення ефективності.

Розділи тактичних планів підприємства. Складові оперативного планування підприємства. Задачі оперативного планування.

Система планів економічного та соціального розвитку підприємства. Соціально-трудові проблеми. Завдання плану соціального розвитку колективу. Методи складання планів соціального розвитку.

Тема 4. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці

Сутність понять «трудові ресурси» та «персонал підприємства». Основні завдання управління трудовими ресурсами на підприємстві. Структура персоналу підприємства. Показники наявності та руху персоналу. Кадрова політика підприємства. Продуктивність праці та класифікація чинників, що на неї впливають.

Сутність, функції та принципи заробітної плати. Форми та системи оплати праці. Державне регулювання мінімальної заробітної плати та її вплив на рівень ставок і окладів окремих працівників. Форми мотивації праці робітників. Форми та системи преміювання на підприємстві. Методи планування фонду оплати праці. Методика нормування витрат праці на підприємстві. Методичні інструменти аналізу чисельності працівників та фонду оплати праці підприємства. Поняття «гнучкого тарифу». Форми додаткової заробітної плати, особливості їх застосування на підприємствах з різними формами власності.

Зміст плану з праці та порядок його розробки. Планування потреб підприємства у трудових ресурсах. Штатний розклад, його призначення та порядок складання.

Тема 5. Капітал підприємства

Сутність та види капіталу. Сутність авансованого та власного капіталу

підприємства. Поняття та класифікація основних засобів. Фізичне та моральне зношення основних засобів. Показники економічної ефективності використання основних засобів. Функціональна роль матеріально-речових елементів основних виробничих фондів. Методика визначення суми амортизації основних фондів. Відтворення основних засобів підприємства, умови та форми здійснення.

Сутність, склад та структура оборотних засобів. Показники ефективності використання оборотних засобів.

Нематеріальні ресурси і активи підприємства. Вимоги до документального оформлення нематеріальних активів. Ефект від використання нематеріальних активів.

Тема 6. Інвестиції та інноваційна діяльність

Сутність інвестицій та інвестиційної діяльності. Мета та завдання інвестиційної діяльності. Об'єкти та суб'єкти інвестиційної діяльності. Реальні інвестиції. Фінансові інвестиції. Напрями фінансових інвестицій підприємства. Прямі та непрямі інвестиції. Приватні та державні інвестиції. Іноземні інвестиції.

Виробничі інвестиції (капітальні вкладення). Відтворювальна та технологічна структура капітальних вкладень. Класифікація капітальних вкладень за призначенням, за способом здійснення будівельно-монтажних робіт, за джерелами фінансування, за формою власності. Абсолютна та порівняльна ефективність капітальних вкладень.

Сутність та види інновації. Локальні та глобальні інновації. Інноваційний продукт. Вимоги до інноваційної продукції.

Інноваційні процеси та джерела їх формування. Стадії інноваційного процесу. Логічні форми інноваційного процесу.

Сутність інноваційної діяльності, суб'єкти й об'єкти. Види ефективності інноваційної діяльності. Сумарний економічний ефект від реалізації інноваційної діяльності. Вартісна оцінка результатів від впровадження інноваційних проектів.

Сутність науково-технічного прогресу, його форми та напрями. Оцінка економічної ефективності НТП.

Тема 7. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства

Поняття та характеристика техніко-технологічної бази виробництва. Технічний розвиток виробництва.

Поняття, види та чинники формування виробничої потужності підприємства. Методичні принципи розрахунку виробничої потужності підприємства. Використання виробничої потужності підприємства. Інформаційна база та послідовність розрахунку виробничої потужності підприємства. Взаємозв'язок виробничої потужності та пропускної спроможності підприємства. Чинники, що впливають на ефективне використання виробничої потужності підприємства. Фонд часу обладнання та методика його визначення. Визначення та аналіз динамічних показників виробничої потужності підприємства.

Тема 8. Організація виробництва та забезпечення якості продукції

Формування виробничого процесу та його структура. Види виробничих процесів. Принципи організації виробничих процесів. Види спеціалізації на підприємстві. Одиначне виробництво. Серійне виробництво. Масове виробництво. Порівняльна характеристика типів виробництва. Характеристика робочих місць згідно з типом виробництва.

Методи організації виробництва. Потокове виробництво. Потокові лінії. Умови запровадження потокового виробництва.

Виробничий цикл та його структура.

Показники якості продукції. Методи визначення якості продукції. Стандартизація та сертифікація продукції.

Тема 9. Витрати на виробництво та реалізацію продукції

Загальна характеристика витрат підприємства та їх класифікація. Поняття собівартості продукції. Індивідуальна собівартість. Галузева собівартість. Нормативна собівартість. Планова собівартість продукції. Фактична собівартість. Кошторисна собівартість. Цехова собівартість.

Планування собівартості продукції. Статті та елементи калькуляції собівартості продукції. Методи калькулювання собівартості продукції. Методика визначення собівартості сільськогосподарської продукції. Склад витрат виробництва та обігу, що включаються у собівартість продукції. Витрати, що не включаються у собівартість продукції.

Системи та методи внутрішнього контролю за поточними витратами. Кошторис витрат виробництва: поняття, склад та методика складання. Шляхи зниження собівартості сільськогосподарської продукції.

Тема 10. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства

Система оцінки обсягів продукції. Поняття, види та класифікація фінансових результатів діяльності підприємства.

Доходи підприємства в системі економічних показників його діяльності. Класифікація доходів підприємства. Механізм формування доходів від операційної діяльності. Цінова політика як чинник формування його доходів від реалізації продукції: сутність та етапи розроблення. Аналіз напрямів забезпечення ефективної цінової політики. Характеристика ціноутворюючих чинників.

Планування доходів підприємства: поняття, завдання, етапи, методи. Особливості формування доходів від операційної діяльності в аграрному виробництві. Поняття та класифікація резервів зростання доходів підприємства.

Сутність, функції та значення прибутку. Джерела утворення прибутку та його розподіл. Механізм формування та використання чистого прибутку підприємства у взаємозв'язку з основними видами його діяльності. Методичні інструменти та послідовність аналізу прибутку підприємства.

Тема 11. Економічна безпека та антикризова діяльність підприємства

Характеристика економічної безпеки та фактори впливу на економічну безпеку підприємства. Стратегія забезпечення економічної безпеки підприємства.

Поняття про банкрутство підприємства. Види банкрутства підприємства. Фінансово-економічні передумови та наслідки виникнення ситуації банкрутства. Основні етапи порушення справи про банкрутство підприємства. Правові засади регулювання банкрутства підприємств в Україні.

Санація суб'єктів господарювання. Цілі та форми санації. Класифікація санаційних заходів. Державна підтримка підприємствам в ході санації.

Загальна характеристика процесу ліквідації збанкрутілого суб'єкта господарювання. Особливості ліквідації підприємств. Форми ліквідації підприємств.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва	14	2	4	8
Тема 2. Ринок і продукція	14	2	4	8
Тема 3. Планування діяльності підприємства	14	2	4	8
Тема 4. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	20	4	6	10
Тема 5. Капітал підприємства	20	4	6	10
Тема 6. Інвестиції та інноваційна діяльність	12	2	2	8

Тема 7. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	14	2	4	8
Тема 8. Організація виробництва та забезпечення якості продукції	16	2	4	10
Тема 9. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	20	4	6	10
Тема 10. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	18	2	6	10
Тема 11. Економічна безпека та антикризова діяльність підприємства	18	2	6	10
Усього годин	180	28	52	100

6. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теорії підприємств і основи підприємництва	4
2	Ринок і продукція	4
3	Планування діяльності підприємства	4
4	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	6
5	Капітал підприємства	6
6	Інвестиції та інноваційна діяльність	2
7	Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	4
8	Організація виробництва та забезпечення якості продукції	4
9	Витрати на виробництво та реалізацію продукції	6
10	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	6
11	Економічна безпека та антикризова діяльність підприємства	6
	Разом	52

7. Темі самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теорії підприємств і основи підприємництва	8
2	Ринок і продукція	8
3	Планування діяльності підприємства	8
4	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	10
5	Капітал підприємства	10
6	Інвестиції та інноваційна діяльність	8
7	Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	8
8	Організація виробництва та забезпечення якості продукції	10
9	Витрати на виробництво та реалізацію продукції	10
10	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	10
11	Економічна безпека та антикризова діяльність підприємства	10
	Разом	100

8. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

9. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми оцінювання
ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	Опитування, виконання вправ на практичних заняттях, розв'язування тестів; виконання завдань на самостійну роботу, виконання тематичних контрольних робіт; екзамен
ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	
ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	
ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники	
ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.	

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти

Теми занять	Програмні результати навчання					Разом
	ПРН 5	ПРН 10	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 16	
Теорії підприємств і основи підприємництва		+	+			2
Ринок і продукція	+	+		+		3
Планування діяльності підприємства		+	+	+	+	4
Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	+	+		+		3
Капітал підприємства	+	+		+		3
Інвестиції та інноваційна діяльність		+	+	+	+	4
Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	+	+		+	+	4
Організація виробництва та забезпечення якості продукції		+	+	+	+	4
Витрати на виробництво та реалізацію продукції	+	+		+		3
Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	+	+		+		3
Економічна безпека та антикризова діяльність підприємства	+	+	+	+		4
Разом	7	11	5	10	4	37
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	19	30	13	27	11	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	11	18	8	16	7	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		Максимальний	Мінімальний
ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	19	19	11
ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	30	30	18
ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	13	13	8
ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники	27	27	16
ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.	11	11	7
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

10. Форми оцінювання результатів навчання

I семестр

Програмні результати навчання	Форма оцінювання										Разом	
	Усне опитування		Виконання вправ на практичних заняттях		Розв'язування тестів		Виконання завдань зі сам. роб.		виконання тематичних контрольних робіт			
	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів
ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	2	3	4	7	3	5	0	1	2	3	11	19
ПРН 10. Проводити аналіз	3	6	7	11	4	6	1	2	3	5	18	30

Програмні результати навчання	Форма оцінювання										Разом	
	Усне опитування		Виконання вправ на практичних заняттях		Розв'язування тестів		Виконання завдань зі сам. роб.		виконання тематичних контрольних робіт			
	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів
функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.												
ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	1	2	3	5	2	3	1	1	1	2	8	13
ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники	3	5	6	10	4	7	1	1	2	4	16	27
ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.	1	2	2	3	1	3	1	1	2	2	7	11
Разом	10	18	22	36	14	24	4	6	10	16	60	100

II семестр

Програмні результати навчання	Форма оцінювання												Разом	
	Усне опитування		Виконання вправ на практичних заняттях		Розв'язування тестів		Виконання завдань зі сам. роб.		виконання тематичних контрольних робіт		Екзамен			
	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів
ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	2	3	4	6	2	4	1	0	0	2	2	4	11	19
ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначити функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	3	4	5	9	4	6	0	2	2	3	4	6	18	30
ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	1	2	2	4	2	3	0	1	1	1	2	2	8	13
ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники	2	4	5	8	3	5	1	1	2	3	3	6	16	27
ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати	1	2	2	3	1	2	1	1	1	1	1	2	7	11

Програмні результати навчання	Форма оцінювання												Разом	
	Усне опитування		Виконання вправ на практичних заняттях		Розв'язування тестів		Виконання завдань зі сам. роб.		виконання тематичних контрольних робіт		Екзамен			
	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів
висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.														
Разом	9	15	18	30	12	20	3	5	6	10	12	20	60	100

Форми, шкала та критерії оцінювання **результатів навчання** при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

– усне опитування (0-3 бала). *0 балів* – здобувач вищої освіти не готовий до відповіді або відповіді невірні та не відображають визначені результати навчання; *1 бал* – здобувач вищої освіти в цілому орієнтується у проблемі, яка розглядається, але відповіді поверхові та містять багато помилок або неточностей; *2 бала* - здобувач вищої освіти орієнтується у проблемі, яка розглядається, відповіді містять певні помилки та неточності та частково відображають визначені результати навчання; *3 бали* відповіді правильні, обґрунтовані, здобувач вищої освіти добре володіє матеріалом, який розглядається. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання та повністю відображає визначені результати навчання;

– виконання вправ на практичних заняттях – завдання на практичному занятті розраховані на групове виконання та письмові індивідуальні висновки (розв'язок задач та формулювання на основі аналізу фінансової звітності висновків щодо виявлення тенденцій зміни економічних показників роботи сільськогосподарських підприємств (0 – 6 бали). *0 балів* – потрібне повторне виконання; *1 бал* – здобувач вищої освіти частково володіє матеріалом, не в змозі викласти зміст основних показників і висновків, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання, частково забезпечивши відображення запланованих результатів навчання; *2 бали* – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань частково забезпечивши відображення запланованих результатів навчання; *3 бали*: здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань та демонструє досягнення половини запланованих результатів навчання; *4 бали* – здобувач вищої освіти достатньо володіє матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому окремі несуттєві неточності та помилки. Правильно вирішив більшість завдань та демонструє досягнення більшої частини запланованих результатів навчання; *5 балів* – здобувач вищої освіти в повній мірі володіє матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. При викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, але здобувач вищої освіти демонструє досягнення більшої частини запланованих результатів

навчання; 6 балів – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє матеріалом, правильно вирішив усі завдання. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання, повністю відображає визначені результати навчання;

– розв'язування тестів (0 – 4 бала). 0 балів - понад 90% відповідей невірні; 1 бал вірні 30 – 40% відповідей; 2 бала – вірні 40 – 60 % відповідей; 3 бала – вірні 60 – 80%; 4 бала – вірні понад 80 % відповідей;

– виконання завдань самостійної роботи (0 – 1 бал). 0 балів – завдання не виконані чи не відповідають результату навчання; 1 бал – завдання повністю відповідають вимогам та відображають визначені результати навчання.

– виконання тематичних контрольних робіт. Тематична контрольна робота проводиться 1 раз протягом семестру (2 контрольні за рік – 16/10 балів).

Бали: 0 – 16 (залежно від правильності розв'язку тестів і задачі). Зокрема, на розв'язування тестів відноситься 0 – 5 бали (5 тестових завдань по 1 балу), відповіді на 2 теоретичних питання – 0 – 6 бали (0 балів – здобувач вищої освіти не готовий до відповіді або відповідь невірна; 1 бал – здобувач вищої освіти в цілому орієнтується у проблемі, яка розглядається, але відповіді поверхові та містять багато помилок або неточностей; 2 бала – здобувач вищої освіти орієнтується у проблемі, яка розглядається, відповіді містять певні помилки та неточності; 3 бали відповіді правильні, обґрунтовані, здобувач вищої освіти добре володіє матеріалом, який розглядається, забезпечуючи досягнення запланованих результатів навчання); розв'язування задачі – 5 балів (0 балів – здобувач вищої освіти не розв'язав задачу; 1 бал – виконано до 30% задачі; 2 бала – виконано від 30% до 60% задачі; 3 бала – виконано від 60% до 75% задачі; 4 бала – виконано від 75% до 90% задачі; 5 балів – виконано від 90% до 100% задачі).

Бали: 0 – 10 залежно від правильності розв'язку тестів і задачі). Зокрема, на розв'язування тестів відноситься 0 – 2 бали (5 тестових завдань по 0,4 бали), відповіді на 2 теоретичних питання – 0 – 4 бали (0 балів – здобувач вищої освіти не готовий до відповіді або відповідь невірна; 1 бал – здобувач вищої освіти орієнтується у проблемі, яка розглядається, але відповідь поверхова та містить багато помилок або неточностей; 2 бали – відповідь правильна, обґрунтована, здобувач вищої освіти добре володіє матеріалом, який розглядається, забезпечуючи досягнення запланованих результатів навчання); розв'язування задачі – 4 бали (0 балів – здобувач вищої освіти не розв'язав задачу; 1 бал – виконано до 30% задачі; 2 бала – виконано від 30% до 60% задачі; 3 бала – виконано від 60% до 85% задачі; 4 бала – виконано від 85% до 100% задачі).

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – залік, екзамен.

Шкала та критерії оцінювання екзамену.

Вид завдання	Оцінка	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
Теоретичне (2 питання)	1-5 балів	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, дещо порушено послідовність викладу. Відповідь стилістично та граматично правильна та частково відображає засвоєні програмні результати навчання
	5-10 балів	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий, відповідь містить власні приклади. Відповідь стилістично та граматично правильна. Відповідь на кожне теоретичне питання повністю відображає засвоєні програмні результати навчання
Максимальна кількість балів	10 балів	
Професійно-орієнтоване (задача)	1-5 балів	Завдання виконане не до кінця, відсутні методичні основи розв'язку, є помилки у розрахунках чи обґрунтуванні вирішення задачі; програмні результати навчання засвоєні частково
	5-10 балів	Завдання виконане правильно та за усіма показниками. Послідовність

		розрахунку (пояснення ситуації) описана стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів та відображає засвоєні програмні результати навчання.
Максимальна кількість балів	10 балів	
Всього	20 балів	

11. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

I семестр

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				виконання тематичних контрольних робіт	Разом
	Усне опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань зі сам. роб.		
Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва	3	6	4	1		14
Тема 2. Ринок і продукція	3	6	4	1		14
Тема 3. Планування діяльності підприємства	3	6	4	1		14
Тема 4. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	3	6	4	1		14
Тема 5. Капітал підприємства	3	6	4	1		14
Тема 6. Інвестиції та інноваційна діяльність	3	6	4	1		16
Всього	18	36	24	6	16	100
<i>Разом</i>						100

II семестр

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				виконання тематичних контрольних робіт	Разом
	Усне опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань зі сам. роб.		
Тема 7. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	3	6	4	1		14
Тема 8. Організація виробництва та забезпечення якості продукції	3	6	4	1		14
Тема 9. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	3	6	4	1		14
Тема 10. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	3	6	4	1		14
Тема 11. Економічна безпека та антикризова діяльність підприємства	3	6	4	1		10
Всього	15	30	20	5	10	80
Екзамен						20
<i>Разом</i>						100

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Потреба відсутня.

13. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Андреева Л.О., Болтянська Л.О., Лисак О.І. Практикум з економіки підприємства. Мелітополь, ТДАТУ, 2018. 246 с.
2. Бандурка О.М., Ковальов Є.В, Садиков М.А., Маковоз О.С. Економіка підприємства: навчальний посібник. За заг.ред. О.М. Бандурки. Х.: ХНУВС. 2017. 192 с.
3. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2-е вид.. 2019. 304 с.
4. Кузьмин В.М. Економіка підприємства та управлінська економіка: практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 51 с.
5. Куцик В. І., Кліпкова О. І. Економіка і управління підприємствами у схемах і таблицях : навчальний посібник. Львів : ЛТЕУ, 2020. 316 с.
6. Петренко М.І., Драбовський А.Г., Петренко В.М. Економіка підприємства: навч. посібник. Вінниця: «Меркьюрі-Поділля», 2018. Т. 1. С. 432.
7. Романченко Н. В., Кожемякіна Т. В., Пічик К. В. Економіка підприємства: навчальний посібник. Київ : НаУКМА, 2018. 304 с.
8. Туренко А.М., Дмитрієв І.А., Іванілов О.С., Шевченко І.Ю. Словник економіста та підприємця. Харків : ХНАДУ, 2018. 340 с
9. Юрченко Н.Б., Кравчук Р.С., Запужляк І.Б., Василик І.І. Економіка підприємства: навч. посібник. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2018. 377 с.
10. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге вид. перероб. та допов.. Київ: Ліра-К, 2020. 596 с.

Допоміжні

1. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підруч. К.: КНЕУ, 2013. 779 с.
2. Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Харків: ХНАДУ, 2018. 292 с.
3. Яковлев А.І., Ларка Л.С. Економіка підприємства: магістерський курс. навч. посібник. Харків, Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т. 2018. 515 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/35864>.
4. Ляшенко А.Х., Корбутяк А.Г., Сокровольська Н.Я., Юрій Е.О. Оцінка вартості підприємства: навчальний посібник Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 180 с. URL: https://drive.google.com/open?id=172hn98ohMr_0aMxSDYN9XGzWeTyiL8k7
5. Ковальчук Н.О., Феदिшин М.П., Жаворонок А.В., Абрамова А.С. Управління фінансовою санацією підприємства: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 231 с. URL: https://drive.google.com/open?id=1O9MqpU9zLP7t9z_Qq8lsRwTQ0hUyHsRx
6. Кулик Т.П. Організація, планування і управління виробництвом : навч. посіб. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 232 с.
7. Кузьмин В.М. Економіка підприємства: навч. посібник. 2-е вид, перероб. та доп. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. 195 с.
8. Мазур Н.А., Семенець І.В., Лопашук І.А. Економіка торговельного підприємства: навч. посібник. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 192 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1OGJ7-yPW5TV2cAAZD_k6rcpZaaOU9ytIT/view

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua>.
2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: www.kmu.gov.ua.
4. Офіційний веб-сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
5. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.
6. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>.
7. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
8. Веб-сайт наукової бібліотеки ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: <http://lib.ru.if.ua>.
9. Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
10. Офіційний сайт Українського центру економічних і політичних досліджень ім. Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua>.
11. Портал для підприємців. URL: <https://sme.gov.ua>.
12. Мережа бізнес-інформації. URL: <https://bin.ua>.
13. Інформаційний бізнес-портал «LIGA online», «Ліга. Бізнес». URL: <https://biz.liga.net>. http://lib.pdaa.edu.ua/mainlist?0=ip_login_no_cache%3D1fbd2afb8102898f7bf8a0d033589994 електронна бібліотека ПДАА
13. Господарський кодекс України від 16.01.2003. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
14. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені наказом Міністерства Фінансів України № 1315 від 29.12.2006 р. URL: www.rada.gov.ua.
15. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 р. № 73. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» затверджене наказом Міністерства Фінансів України від 18.11.2005 р. № 790. URL: www.rada.gov.ua.
19. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типового положення з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств» № 630 (630-2002-п) від 16.05.2002). URL: <http://uazakon.com/big/text1406/pg1.htm>.